

Javno zagovaranje Inicijative REKOM

Izveštaj, 7. 07. 2011.

Prva politička podrška Inicijativi REKOM došla je iz Parlamenta Crne Gore. Na konsultacijama sa poslanicima crnogorskog parlamenta, 30.06.2010. godine, predsednik parlamenta, Ranko Krivokapić, i poslanici izrazili su punu podršku civilnoj inicijativi za osnivanje Regionalne komisije za činjenice o žrtvama i ratnim zločinima. Usledila je podrška predsednika Republike Hrvatske, Ive Josipovića (31. avgust 2010), i predsednika Republike Srbije, Borisa Tadića (1. septembar 2010).

Zatim je Pododbor za ljudska prava Evropskog parlamenta, na zasedanju 30. 09. 2010. godine u Strazburu, dao punu podršku civilnoj inicijativi za osnivanje REKOM. Direktor delegacije za odnose sa Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Srbijom, Crnom Gorom i Kosovom, gospodin Eduard Kukan pozvao je Evropski parlament i Evropsku komisiju da dugoročno podrže "jedinственu inicijativu". Istom prilikom, direktor za zapadni Balkan u Generalnom direktoratu za proširenje u Evropskoj komisiji, Pierre Mirel je rekao: "REKOM je neophodna dopuna sudskim procesima i za nju moramo dobiti punu podršku vlada i parlamenata". Predsednica Podkomiteta za ljudska prava Evropskog parlamenta, gospođa Heidi Hautula ocenila je "da je ovo prvi put da jedna, ovako važna inicijativa dolazi odozdo prema nama".

Na Četvrtom interparlamentarnom sastanku Narodne skupštine Republike Srbije i Evropskog parlamenta, 5. 10. 2010. godine u Beogradu, predsednik Odbora za evropske integracije Narodne skupštine Srbije Laslo Varga i predsedavajući delegacije Evropskog parlamenta za Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Srbijom, Crnom Gorom i Kosovom Eduard Kukan izrazili su svoju podršku regionalnoj inicijativi za osnivanje REKOM..

Evropski Parlament je u Rezoluciji usvojenoj 19. 01. 2011. godine podržao Inicijativu REKOM, kao proces podizanja svesti i pomirenja širom Zapadnog Balkana i pozvao vlasti Srbije i drugih zemalja da pruže podršku toj inicijativi.

Parlamentarna skupština je 26. 01. 2011. godine usvojila izveštaj izvestioca Komiteta za spoljne poslove Saveta Evrope, gospodina Pietra Marcenaro, koji je pozvao "sve zemlje u regionu bivše Jugoslavije da učestvuju u osnivanju REKOM, nezavisno od njihovog statusa, kako bi ta komisija ostvarila funkciju punog pomirenja i priznanja žrtava". Parlamentarna Skupština usvojila je Rezoluciju 1786 (2011) kojom je posebno istaknuta podrška inicijativi za formiranje Regionalne komisije za uspostavljanje činjenica o ratnim zločinima na teritoriji nekadašnje SFRJ (REKOM) koja ima za cilj da oda poštovanje i prizna sve žrtve.

1.1. Javno zagovaranje u Bosni i Hercegovini

Predsednik Stranke demokratske akcije (SDA) Sulejman Tihić sastao se sa predstavnicima Koalicije za REKOM 15. 02. 2011. godine u Sarajevu. U svojoj podršci Inicijativi REKOM, predsednik Tihić je ukazao da regionalni pristup ima potencijal da doprinese rasvetljavanju događaja u ratovima i spreči ponavljanje zločina u budućnosti.

Koalicija za REKOM sastala se 28. 03. 2011. godine sa predsednikom Narodne stranke *Radom za boljitak* Mladenom Ivankovićem Lijanovićem, koji je dao podršku osnivanju REKOM, ukazujući na značaj regionalnog pristupa u utvrđivanju činjenica koje treba ostaviti budućim generacijama.

Nekoliko ministara na nivou Federacije BiH iz redova Socijal demokratske partija (SDP) podržali su osnivanje REKOM. Predsednik partije, Zlatko Lagumdžija je na sastanku sa predstavnicima Koalicije za REKOM, 15.02.2011. godine, izrazio načelnu podršku Inicijativi za osnivanje REKOM.

Na sastanku sa članovima Koalicije za REKOM 10. 05. 2011. godine, predsednik i potpredsednik Federacije BiH, gospodin Živko Budimir i gospodin Svetozar Pudarić pozdravili su zadatak REKOM-a da pomogne u rasvetljavanju sudbine nestalih. Upozorili su na opasnost od političkih elita u regionu koje imaju interes da održe postojeće stanje. Drugi potpredsednik Federacije BiH Mirsad Kebo podržao je Inicijativu REKOM ranije, potpisujući Peticiju za osnivanje REKOM.

Rukovodstvo Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) BiH, s kojim su se predstavnici Koalicije REKOM sastali 23. 05. 2011. godine, planira konsultacije sa članovima stranke i hrvatskim udrugama žrtava o eventualnoj podršci Inicijativi REKOM. U ime HDZ 1990 zamenik predsednika, Martin Raguž je podržao Inicijativu REKOM i izrazio spremnost da lobira u Parlamentu BiH za donošenje odluke o osnivanju Regionalne komisije.

Podršku osnivanju REKOM-a dala je Naša stranka, kao i veći broj predsednika i načelnika opština u Federaciji BiH.

Iz Republike Srpske reagovao je načelnik opštine Prijedor, ujedno i predsednik Demokratske stranke, Marko Pavić. Na poziv Koalicije za REKOM za sastanak, u odgovoru koji je poslao 30. 05. 2011. godine izneo je stav da činjenice o ratnim zločinima utvrđuje sud, a činjenice kojima treba da se bavi REKOM može da utvrdi samo istorija.

Koalicija za REKOM predala je Inicijativu i Peticiju sa 500.000 potpisa podrške osnivanju REKOM, kao i Predlog statuta REKOM članu Predsedništva BiH Željku Komšiću, 23. 06. 2011.

1.2. Javno zagovaranje u Crnoj Gori

Predsednik Vlade Crne Gore Igor Lukšić podržao je osnivanje REKOM, na sastanku sa predstavnicima Koalicije za REKOM 29. 04. 2011. godine.

Predsednik Crne Gore Filip Vujanović uputio je Koaliciji za REKOM, 11. 05.2011. godine, pismo formalne podrške.

Osnivanje REKOM-a podržali su poslanički klubovi Socijaldemokratske partije, Bošnjačke stranke, Socijalističke narodne partije, Nove srpske demokratije, Demokratske partije socijalista i albanskih partija.

Vlada Crne Gore je u junu 2011. godine obavestila Koaliciju za REKOM da je formirala radnu grupu za razmatranje Inicijative REKOM.

1.3. Javno zagovaranje u Hrvatskoj

Predsednik Republike Hrvatske Ivo Josipović je 16. 05. 2011. godine, po drugi put iskazao podršku Inicijativi REKOM. Na sastanku sa članovima/članicama Koalicije za REKOM, predsednik Josipović je naglasio da je svako nastojanje da se utvrdi sudbina nestalih, obeleži svaka žrtva i kazni svaki zločin važno za žrtve, porodice i društvo u celini.

Podršku Inicijativi REKOM iskazali su potpredsednik Vlade Republike Hrvatske Slobodan Uzelac, Samostalna demokratska srpska stranka i bivši predsednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić.

Inicijativu za REKOM podržali su zastupnici u Hrvatskom saboru Damir Kajin (Istarski demokratski sabor) i Ratko Gajica (nezavisni zastupnik), te zastupnici Socijaldemokratske partije Hrvatske Ingrid Antičević-Marinović, Šime Lučin, Mirela Holy, Josip Leko i Davorko Vidović. Podršku osnivanju REKOM pružio je i gradonačelnik Vukovara i član SDP-a Željko Sabo.

Socijal-demokratska stranka Hrvatske nije podržala osnivanje REKOM. Njen predsednik Zoran Milanović smatra da je popis žrtava i utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima obaveza svake države, i da se ne sme prebacivati na regionalni nivo ili neko regionalno telo.

Peticija za osnivanje REKOM i Predlog statuta REKOM predati su predsedniku Republike Hrvatske Ivu Josipoviću 21. 06. 2011. Tom prilikom on je rekao da će promovisati Inicijativu za REKOM u okviru svojih regionalnih aktivnosti, i u komunikaciji sa Vladom Republike Hrvatske i parlamentarnim političkim strankama.

1.4. Javno zagovaranje na Kosovu

Članovi Koalicije za REKOM predstavili su Inicijativu za REKOM predsedniku Demokratskog saveza Kosova Isi Mustafi 16. 03. 2011. godine, koji je izrazio podršku i spremnost te partije da u Parlament Kosova glasa za odluku o osnivanju REKOM. Koalicija za REKOM imala je 18.03.2011. godine sastanak sa potpredsednikom Alijanse za budućnost Kosova Ardijanom Gjini, koji je dao punu podršku Inicijativi REKOM.

Inicijativu za REKOM podržala je Rada Trajković, nosilac Jedinственe srpske liste. Ona je 16. 05. 2011. godine, u izjavi za medije, rekla da se REKOM ne sme propustiti, da je ta komisija jedinstvena prilika da se otkrije sudbina nestalih i utvrde činjenice o ratnim zločinima.

Ministar zdravlja Kosova Ferid Agani na sastanku sa članovima Koalicije za REKOM 7. 06. 2011. godine poručio je da je REKOM jedini put prema istini o zločinima, koje prikrivaju politički interesi.

Koalicija za REKOM nije uspela da predsednici Kosova Atifete Jahjaga preda Inicijativu za osnivanje REKOM, Peticiju 500.000 građana i Predlog statuta REKOM. Njen kabinet je po drugi put obavestio Koaliciju za REKOM da ona nije nadležna da primi Inicijativu za osnivanje REKOM.

1.5. Javno zagovaranje u Makedoniji

Inicijativu za REKOM u Makedoniji podržali su poslanici Parlamenta Republike Makedonije (Собрание на Република Македонија), Zymreta Jakupi (Demokratska unija za integraciju) i Stojan Andov (Liberalna partija), potpredsednik Liberalne partije Ivan Veličkovski, član Izvršnog odbora Socijaldemokratskog saveza Makedonije Dane Taleski, i partija Dostoinstvo.

Koalicija za REKOM nije uspela da zakaže sastanak sa predsednikom Makedonije Gorgem Ivanovim, zbog njegovih obaveza u formiranju Vlade Republike Makedonije.

1.6. Javno zagovaranje u Sloveniji

U Sloveniji Inicijativu za REKOM podržali su predsednik Republike Slovenije Danilo Türk, predsednik Državnog zbora Pavel Gantar, poslanici Državnog zbora Anton Anderlič (Liberalna demokracija Slovenije)

i Eva Irgl (Slovenska demokratska stranka), pučka pravobraniteljica Zdenka Čebašek Travnik i poslanici u Evropskom parlamentu Jelko Kacin i Tanja Fajon.

Predsednik Türk pozdravio je činjenicu da je inicijativa za osnivanje REKOM potekla iz civilnog društva, naglasivši da kao takva može da pridonese utvrđivanju činjenica i procesu pomirenja.

Članovi Koalicije za REKOM održali su informativne sastanke sa savetnikom predsednika Republike Slovenije Ladislavom Lipičem (01. 06. 2011.) i voditeljicom Sektora za ljudska prava u Ministarstvu inostranih poslova Evom Tomič (7. 06. 2011), radi dogovora o predavanju Inicijative REKOM.

Koalicija za REKOM predala je 22. 06.2011. godine Inicijativu i Peticiju za osnivanje REKOM, kao i Predlog statuta REKOM, državnom sekretaru Jožefu Školču, u kabinetu predsednika Slovenije.

1.6. Javno zagovaranje u Srbiji

Inicijativu za REKOM javno su podržali predsednica Narodne skupštine Republike Srbije Slavica Đukić Dejanović, predsednik vlade Vojvodine Bojan Pajtić i predsednik Skupštine Vojvodine Šandor Egereši. Inicijativu su podržali poslanički klubovi Demokratske stranke, Socijalističke partije Srbije, Partije ujedinjenih penzionera Srbije i grupa manjina. Zatim, Demokratska stranka, Ujedinjeni regioni Srbije, Pokret veterana, Srpski pokret obnove, Liga socijaldemokrata Vojvodine i Liberalno-demokratska partija.

U svojoj podršci Inicijative REKOM, predsednica Narodne skupštine Slavica Đukić Dejanović posebno je izdvojila popis stradalih u ratovima na prostoru nekadašnje SFRJ.

Predsednik i poslanici Skupštine Vojvodine podržali su Inicijativu REKOM 1. 06. 2011. godine, javnim potpisom Peticije za osnivanje REKOM i izjavama o podršci osnivanju REKOM.

Predsednik Vlade Vojvodine Bojan Pajtić je u svojoj izjavi za medije rekao je da daje svoju podršku jer veruje da REKOM može da doprinese uspostavljanju mira i stabilnosti u regionu. Naglasio je "svaka žrtva zaslužuje ime i prezime, svaki zločinac kaznu a svaki građanin istinu i pravdu".

Demokratska stranka je, na konferenciji za štampu sa predstavnicima Koalicije za REKOM, 17. 05.2011. godine, objavila da daje političku i operativnu podršku za osnivanje REKOM. U interesu Srbije je da se utvrde činjenice o onome što se dogodilo u ratovima, jer je to jedini put ka pomirenju u regiji, rekla je potpredsednica te stranke, Jelena Trivan.

Predstavnici Koalicije za REKOM razgovarali su 16.06.2011. godine sa predsednikom Republike Srbije Borisom Tadićem, o sledećim fazama procesa REKOM. On je ponovio svoju podršku osnivanju REKOM.

Koalicija za REKOM još uvek nije uspela da preda predsedniku Srbije Inicijativu, Peticiju 500.000 građana za osnivanje REKOM i Predlog statuta REKOM, zbog njegove zauzetosti.